

Nota van B&W

Portefeuille M. Divendal
Auteur Dhr. S.K. Satter
Telefoon 5115708
E-mail: ssatter@haarlem.nl
MO/OWG Reg.nr. 2007/182900
Bijlage A
B & W-vergadering van 9 oktober 2007

Onderwerp

Verzelfstandiging bestuur openbaar primair onderwijs

Bestuurlijke context

Door het college en het bestuur van de bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs Haarlem is besloten een oriënterend onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid om het bestuur van het openbaar primair onderwijs te verzelfstandigen. Dit onderzoek is uitgevoerd door een extern bureau (besturenorganisatie VOSABB) en begeleid door een stuurgroep met vertegenwoordigers van de gemeente en de bestuurscommissie. De Stuurgroep heeft het eindrapport uitgebracht en op basis van de in het eindrapport opgenomen conclusie geadviseerd om te komen tot een opdracht voor het uitwerken van definitieve voorstellen om te komen tot een besluit voor verdergaande verzelfstandiging.

De conclusie in het rapport is dat de bestuurscommissie in principe al als een volledig zelfstandig bestuur functioneert, maar een door de gemeenteraad ingestelde commissie is en dus ook diverse dwarsverbanden met de gemeente heeft. Volledige zelfstandigheid betekent niet dat de gemeenteraad geen toezicht meer heeft op het verzelfstandigde bestuursorgaan, maar heeft wel tot gevolg dat het bestuur van het openbaar primair onderwijs in een gelijke positie komt als het bijzonder onderwijs. Deze gelijke positie is van belang nu de gemeente in steeds sterkere mate wordt geconfronteerd met ontwikkelingen op het terrein van lokaal onderwijs- en jeugdbeleid. Een besluit over de vervolgstap betekent nog geen definitief besluit tot verzelfstandiging. Het college spreekt uitsluitend uit dat men de intentie heeft om te komen tot verzelfstandiging. Op basis van de uitkomsten van het vervolgonderzoek wordt door de gemeenteraad een definitief besluit genomen. In de aangeboden rapportage is in bijlage 5.1. de onderzoeksagenda opgenomen die tot het definitieve besluit moet leiden.

Financiële paragraaf.

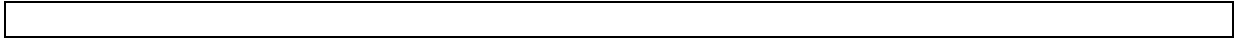
De kosten voor het onderzoek worden geraamd op 15.000,-. Deze kosten komen voor 50% ten laste van de gemeente en voor 50% ten laste de bestuurscommissie. Het gemeentelijk deel wordt opgevangen binnen de programmabegroting onderwijs (kosten externe advisering).

• **Commissieparagraaf:**

- *Het college wil het draagvlak peilen voor het beleidsvoornemen om te komen tot verzelfstandiging van het bestuur van het Openbaar Primair Onderwijs Haarlem*
- *Een definitief besluit is een raadsbevoegdheid*

B&W-besluit:

1. Het college besluit de intentie uit te spreken om te komen tot het verzelfstandigen van het bestuur van het Openbaar Primair Onderwijs Haarlem.
2. Het intentiebesluit wordt via de bestuurscommissie voor advies voorgelegd aan de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.
3. De kosten van het besluit bedragen € 7.500,=. Het besluit wordt gedekt uit programma 04 Maatschappelijke Ontwikkeling, produkt 04.02.07 Proces Ondersteunende Voorzieningen (externe advisering).
4. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
5. Het college stuurt het besluit ter bespreking aan de commissie Samenleving

●—

Notitie

Oriëntatie op verdere bestuurlijke
verzelfstandiging van het
Openbaar primair en speciaal
onderwijs in Haarlem

●— **Advies van de stuurgroep
aan het College van B en W
Haarlem**

●— **oktober 2007**

Inhoud

1.	Inleiding	1
2.	Conclusies	3
2.1.	Uitgangspunten regelgeving rond bestuurlijke verzelfstandiging	3
2.2.	Het belang van de lokale overheid	3
2.3.	Het belang van het Openbaar primair Onderwijs Haarlem (OPOH)	4
3.	Voorwaarden voor succes	6
4.	Vervolgstappen	7
5.	Bijlage: intentiebesluit, onderzoeksagenda en planning	8

1. Inleiding

De stuurgroep adviseert het gemeentebestuur om tot verdere verzelfstandiging van het primair en speciaal openbaar onderwijs over te gaan om daarmee een gelijkwaardiger positie te creëren tussen de diverse schoolbesturen.

Vanaf het moment dat het bevoegd gezag van het openbaar onderwijs is overgedragen aan de bestuurscommissie heeft de gemeente een eigen verantwoordelijkheid behouden ten aanzien van het in stand houden van het openbaar onderwijs. Deze toezichthoudende taak wordt onder meer vormgegeven door de verplichting van de bestuurscommissie jaarlijks verantwoording af te leggen door middel van een jaarverslag en een jaarrekening.

De Bestuurscommissie OPOH en de wethouder hebben in mei j.l. gezamenlijk opdracht gegeven tot het uitvoeren van een oriënterend onderzoek waarbij op hoofdlijnen in beeld is gebracht onder welke voorwaarden een verdere bestuurlijke verzelfstandiging meerwaarde heeft.

De Bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs voert sinds 2002 het bevoegd gezag over de openbare scholen voor basis- en speciaal onderwijs in Haarlem. Er is sprake van een stabiele organisatie, die in de praktijk relatief zelfstandig en los van het gemeentebestuur functioneert. De Bestuurscommissie stuurt op hoofdlijnen, de dagelijkse leiding is in handen van een Algemeen directeur en twee clusterdirecteuren, de schooldirecteuren zijn integraal verantwoordelijk voor hun school. Er wordt onderwijs verzorgd aan ongeveer 6000 leerlingen op 32 locaties en 1000 personeelsleden.

De stuurgroep, waarin beide bestuursorganen vertegenwoordigd zijn, heeft door middel van het vaststellen van het plan van aanpak deze opdracht geconcretiseerd. Een projectgroep, bestaande uit sleutelfiguren uit de gemeentelijke organisatie en uit OPOH, heeft vervolgens in beeld gebracht welke aspecten relevant zijn bij het bepalen van nut en noodzaak van een eventuele bestuurlijke verzelfstandiging. Hierbij zijn zowel de belangen van de lokale overheid als die van het schoolbestuur in ogenschouw genomen. Vanuit VOS/ABB, werkgeversorganisatie voor besturen in het openbaar onderwijs, is bij het onderzoek externe ondersteuning aangetrokken. Deze notitie geeft een samenvatting van de bevindingen ter onderbouwing van een te nemen intentiebesluit. Hiermee wordt de oriëntatiefase afgesloten.

2. Conclusies

Op basis van de uitkomsten van het oriënterend onderzoek concluderen het gemeentebestuur en de Bestuurscommissie nu dat het op termijn realiseren van een verdere bestuurlijke verzelfstandiging in een stichting een gewenste ontwikkeling is voor het openbaar primair onderwijs in Haarlem. Kern van de meerwaarde hiervan is gelegen in het feit dat hiermee de gegroeide bestuurlijke verhoudingen worden geformaliseerd en geborgd.

2.1. Uitgangspunten regelgeving rond bestuurlijke verzelfstandiging

De regelgeving met betrekking tot bestuurlijke verzelfstandiging betreft de bepalingen van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de voorschriften in de Wet op het Primair Onderwijs. Ondanks het feit dat gebruik gemaakt wordt van een privaatrechtelijke rechtspersoon als bestuursvorm blijft sprake van openbaar onderwijs. Op het gemeentebestuur blijft dan ook de grondwettelijke verplichting (artikel 23, vierde lid) rusten om voldoende openbaar onderwijs te verzorgen in een genoegzaam aantal scholen. Ondanks de verzelfstandiging blijft dus een band bestaan tussen het gemeentebestuur en de stichting openbaar onderwijs. Die band heeft de wetgever vorm gegeven door het benoemen van een aantal toezichthoudende taken die ten alle tijden bij de gemeenteraad blijven en niet overdraagbaar zijn.

2.2. Het belang van de lokale overheid

Van oudsher kende de gemeente de dubbelfunctie van schoolbestuurder van het openbaar onderwijs en lokale overheid, die ten behoeve van het gehele onderwijs (openbaar én bijzonder) bepaalde voorzieningen realiseert. Die laatste taak is vanaf de 70er jaren van de vorige eeuw tot ontwikkeling gekomen en heeft in de loop van de 90er jaren een extra impuls gekregen. Dat gebeurde doordat de wetgever een aantal onderwijstaken van de centrale overheid overdroeg aan de gemeenten (b.v. onderwijshuisvesting, schoolbegeleiding, Oalt, GOA). Vanaf dat tijdstip kwam de discussie over het al dan niet ontvlechten van de twee rollen in een stroomversnelling. Door het grootste deel van de schoolbestuurlijke taken in handen te leggen van een Bestuurscommissie is antwoord gegeven op een deel van de bovenstaande ontwikkelingen. Verdere verzelfstandiging in een stichting is dan ook geen start van een nieuwe fase, maar eerder het afronden van een in een eerder stadium ingezette en breed gedragen ontwikkeling.

Op dit moment vindt weer een sterke uitbreiding van de taak van de lokale overheid plaats, en wel met betrekking tot jeugdbeleid en “passend onderwijs”. De grote rol die het gemeentebestuur in de nabije toekomst moet spelen als regisseur van het totale jeugdbeleid in de stad betekent een integrale afstemming van de ontwikkelingen op de terreinen van onderwijs en jeugdwelzijn.

In de beleidsnotitie van de Minister van OCW “Governance in het openbaar onderwijs, juli 2005” wordt gewezen op de noodzaak van scheiding van taken en verantwoordelijkheden. In de kern komt het er op neer dat de gemeenteraad vanuit de grondwettelijke taak en vanuit de onderwijswetgeving dient te functioneren als een raad van toezicht voor het bestuur van het openbaar onderwijs.

Ook al functioneert de Bestuurscommissie als ware het een zelfstandig schoolbestuur, formeel is er nog steeds sprake van een sterke verwevenheid tussen het gemeentebestuur en het schoolbestuur, bij voorbeeld:

- de uiteindelijk budgetverantwoordelijkheid ligt bij het gemeentebestuur,
- er heeft geen vermogensrechtelijke scheiding plaatsgevonden,
- de begroting van OPOH maakt deel uit van de gemeentebegroting,
- het gemeentebestuur participeert in de opzet en bekostiging van de bovenschoolse organisatie (directie en staf),
- het beheer en onderhoud van de gebouwen is niet helder gescheiden.

De gevolgen voor de lokale overheid, samengevat:

- 1 Verzelfstandiging van het bestuur over het openbaar onderwijs geeft het gemeentebestuur een gelijkwaardige positie ten opzichte van álle betrokken schoolbesturen. De (schijn van) belangenverstrengeling tussen openbaar en bijzonder onderwijs wordt vermeden.
- 2 Voorkomen wordt dat wisselende politieke uitgangspunten het bestuur over het openbaar onderwijs teveel beïnvloeden.
- 3 Door een verdere bestuurlijke verzelfstandiging ontstaat maximale scheiding tussen het gemeentebestuur en het schoolbestuur, waardoor aangesloten wordt bij de door het ministerie gewenste toekomstige bestuurlijke verhoudingen in het door de overheid bekostigde onderwijs.
- 4 Door de wettelijk voorgeschreven toezichthoudende taken houdt het gemeentebestuur zicht op het functioneren van het openbaar onderwijs. Hiermee wordt inhoud gegeven aan de zorgplicht van de raad om voldoende openbaar onderwijs te verzorgen.
- 5 Door bestuursoverdracht aan een zelfstandig rechtspersoon wordt een vermogensrechtelijke scheiding gerealiseerd. Dit brengt met zich mee dat, na een overgangperiode van enkele jaren, het OPOH financieel onafhankelijk zal kunnen opereren.

2.3. Het belang van het Openbaar primair Onderwijs Haarlem (OPOH)

De door de overheid gestimuleerde groeiende autonomie van schoolbesturen vraagt om een professionele organisatie die het belang van het openbaar onderwijs centraal stelt en met dat belang een sterke affiniteit heeft. De grotere beleidsvrijheid en financiële verantwoordelijkheid vragen om een eenduidige aansturing van de organisatie, goede informatievoorziening, meerjarenbeleid en slagvaardige procedures.

Het openbaar onderwijs in Haarlem functioneert al geruime tijd als zodanig, als een relatief autonoom schoolbestuur. Het is een “staande” organisatie, waarbij door een grote rolvastheid van de verschillende geledingen is voldaan aan de kenmerken van een professionele organisatie. De bestuurscommissie bestuurt op hoofdlijnen, de dagelijkse leiding is in handen van professionals en de medezeggenschap functioneert naar tevredenheid. De huidige praktijk sluit niet meer aan bij de status van gemeentelijke commissie. Het is nu het moment om gegroeide autonomie te erkennen en te borgen.

Door middel van bestuursoverdracht aan een zelfstandig rechtspersoon vindt ook een vermogensrechtelijke scheiding plaats. Alle middelen van OPOH worden daarbij overgedragen, inclusief het juridisch eigendom van de gebouwen. Hierdoor ontstaat optimale helderheid in de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en wordt de verwevenheid met de gemeentelijke organisatie beëindigd.

Dit moet uiteraard zorgvuldig en geleidelijk gebeuren. Het nieuwe schoolbestuur moet in staat worden gesteld na een overgangperiode, de opgedragen taak met de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen te kunnen uitvoeren. Dit betekent dat er voor bestuursoverdracht tussen partijen afspraken moeten worden gemaakt omtrent de wijze waarop hieraan invulling wordt gegeven.

Door de decentralisatie van overheidstaken m.b.t. het jeugdbeleid naar de lokale overheden zullen vaker arrangementen en regelingen tussen gemeente en de schoolbesturen ontstaan. Het openbaar onderwijs kan als Stichting een gelijkwaardige positie aan de overlegtafel innemen. Men kan zich krachtig profileren als onafhankelijke organisatie en meer dan voorheen een eigen identiteit en imago ontwikkelen en uitdragen.

Het belang voor OPOH, samengevat:

- 1 Het formaliseren en borgen van de gegroeide bestuurlijke verhoudingen door middel van het juridisch vastleggen van de maximale handelingsvrijheid van het bestuur is een logische stap en passend bij de fase van ontwikkeling van de organisatie. Door overdracht van het bevoegd gezag aan een zelfstandig rechtspersoon wordt de huidige situatie bestendigd. Hierbij gaan in eerste instantie de voorkeur uit naar een overdracht aan een zogenaamde “openbare stichting”, aangezien hierbij de meest heldere scheiding van taken en bevoegdheden ontstaat.
- 2 Bij bestuurlijke verzelfstandiging wordt, op termijn, de bijzondere (financiële) verwevenheid met het gemeentebestuur beëindigd.
- 3 Een vermogensrechtelijke scheiding, mits verantwoord vormgegeven, stelt het schoolbestuur maximaal in staat op alle beleidsterreinen eigen meerjarenbeleid te ontwikkelen.
- 4 Bestuurlijke verzelfstandiging creëert meer ruimte voor het bestuur voor actieve profilering, gericht op aantrekkelijk werkgeverschap en het behouden en waar mogelijk uitbouwen van het huidige marktaandeel.

3 Voorwaarden voor succes

Het Openbaar Primair Onderwijs Haarlem én de lokale overheid zijn gebaat met een verdere verzelfstandiging van het bestuur door middel van het overdragen van het bevoegd gezag aan een zelfstandig rechtspersoon, mits

- deze overdracht op verantwoorde wijze wordt voorbereid en uitgevoerd, waarbij zorgvuldigheid voor snelheid gaat;
- het voorbereidingstraject transparant en in voortdurende dialoog met alle betrokken geledingen plaatsvindt;
- de huidige besturingsfilosofie en het meerjarenbeleid van de bestuurscommissie in stand kan blijven en verder ontwikkeld kan worden;
- de niet overdraagbare grondwettelijke taak van het gemeentebestuur ten aanzien van het openbaar onderwijs voldoende gewaarborgd is;
- de overdracht op een financieel verantwoorde wijze plaatsvindt;

Daarnaast moet extra aandacht worden gegeven aan de gevolgen van de parallel aan dit traject lopende reorganisatie/verzelfstandiging van het Onderwijs Service Kantoor.

De bestuurlijke verzelfstandiging en de verzelfstandiging van het OSK zijn in principe gescheiden ontwikkelingen. Bij de bestuurlijke verzelfstandiging moet zodoende aandacht worden gegeven aan de ondersteuningsorganisatie van het openbaar onderwijs. Met name wordt aandacht gevraagd voor het behoud van de huidige expertise en continuïteit in de bovenschoolse ondersteuning.

Een tweede punt van aandacht betreft de technische en bouwkundige staat van de schoolgebouwen. Bij een besluit tot verzelfstandiging moet duidelijk zijn welke onderhoudsverplichtingen bestaan en of het schoolbestuur aan deze verplichtingen kan voldoen. Daarbij moet worden betrokken de te verwachten rijks- en gemeentelijke vergoeding en de stand van het schoolbestuurlijk deel van de onderhoudsreserve. Inzicht in de technische en bouwkundige staat van de gebouwen ontstaat zodra de meerjarenonderhoudsplanning, die voor de schoolgebouwen van alle schoolbesturen wordt opgesteld, beschikbaar is (eind 2007, begin 2008).

Het nieuwe bestuur zal tijdens een overgangperiode in staat moeten worden gesteld toe te werken naar een situatie waarbij de organisatie geheel uit Rijksmiddelen zal kunnen worden bekostigd. Dit kan, nog tot 1 januari 2008, door gebruik te maken van de mogelijkheden die de zgn. "wet op de bruidschatregeling" hiertoe biedt.

Dit aspect en alle andere relevante aspecten met betrekking tot de nieuwe organisatie en de regeling van de gevolgen van een bestuursoverdracht zullen nader worden onderzocht alvorens tot besluitvorming kan worden overgegaan.

3. Vervolgstappen

In deze eerste fase hebben partijen zich georiënteerd op de mogelijkheden en de kansen op succes. Nu globaal overeenstemming bestaat over de gewenste koers kan deze eerste fase worden afgerond en besloten worden tot de eerste formele stap, te weten het nemen van het intentiebesluit. Hierin wordt het voornemen verwoord tot onderzoek naar de voorwaarden waaronder op termijn over kan worden gegaan tot overdracht van het bevoegd gezag (zie bijlage 1, concept-intentiebesluit). Procedureel neemt het College van Burgemeester en Wethouders dit besluit en vraagt vervolgens via de Bestuurscommissie advies aan de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. De gemeenteraad en de OR worden in kennis gesteld van het intentiebesluit.

Op basis van de in het intentiebesluit geformuleerde uitgangspunten worden vervolgens binnen een projectorganisatie de gevolgen nader uitgewerkt. Het onderzoek richt zich op de risico's, de voorwaarden voor succes en de wijze waarop men de gevolgen van de bestuurlijke verzelfstandiging wil gaan regelen. Als bijlage bij deze notitie is een onderzoeksagenda opgenomen (zie bijlage 2). In het onderzoek wordt per onderdeel steeds bekeken wat de gewenste situatie is, wat de huidige situatie is, wat de verschillen zijn en welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn. Omdat op dit moment al sprake is van een op afstand functionerende bestuurscommissie is dit onderzoek relatief eenvoudig van aard. De bestuurlijke verzelfstandiging in een stichting zal niet leiden tot noodzakelijke ingrijpende veranderingen in de organisatie. De planning is erop gericht dit onderzoek in de maanden oktober tot en met januari te laten plaatsvinden.

De uitkomsten van het onderzoek worden gebundeld in een integrale eindrapportage. Dit overdrachtsdocument moet de besturen in staat te stellen een weloverwogen en gedragen besluit te nemen. Nadat het College en de Bestuurscommissie in februari a.s. de eindrapportage accorderen kan gestart worden met de formele besluitvorming. Procedureel neemt het College van B en W, mede op basis van een advies van de Bestuurscommissie, het voorgenomen besluit en vraagt via de Bestuurscommissie instemming aan de Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Na een positieve reactie van de GMR biedt het College het voorgenomen besluit aan de gemeenteraad aan en neemt de gemeenteraad het definitieve besluit. Voor het besluitvormingstraject moet met een doorlooptijd van minimaal 3 á 4 maanden rekening worden gehouden. Dit traject kan dus naar verwachting voor het zomerreces worden afgesloten.

In verband met het wettelijk aflopen van de termijn waarbinnen de zgn. "bruidsschatregeling" kan worden toegepast is een bestuursoverdracht na 1 januari 2009 niet mogelijk. Gelet op de gewenste zorgvuldigheid in de voorbereiding en besluitvorming is bestuurlijke verzelfstandiging in een stichting niet eerder dan 1 augustus 2008 mogelijk.

Overdracht van de taak van het bevoegd gezag is in beginsel een bestuurlijk/juridische aangelegenheid.

De ervaring leert echter dat alle betrokkenen een dergelijk proces als ingrijpend ervaren. Daarom moet tijdens de voorbereiding voldoende aandacht worden besteed aan het creëren van draagvlak en aan de communicatie met en informatie aan alle betrokken geledingen.

4. Bijlage

Intentiebesluit (concept)

Het gemeentebestuur van Haarlem,

- overwegende

dat gelet op de grote mate van autonomie waaronder de huidige Bestuurscommissie het bevoegd gezag voert over het openbaar primair en speciaal onderwijs het wenselijk is over te gaan tot verdere bestuurlijke verzelfstandiging van dit bestuur, inclusief de daarbij horende vermogensrechtelijke ontvlechting;

dat het de wens is van de Bestuurscommissie de huidige positie te formaliseren en te borgen door middel van overdracht van het bevoegd gezag aan een daartoe op te richten zelfstandig rechtspersoon, te weten een stichting;

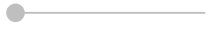
dat voor het gemeentebestuur een (nog) duidelijker scheiding tussen de bestuurlijke taken met betrekking tot het lokale onderwijs- en jeugdbeleid en taken met betrekking tot het openbaar onderwijs wenselijk is;

- spreekt de intentie uit

- op 1 augustus 2008 het bevoegd gezag over het primair onderwijs over te dragen aan een nieuw op te richten zelfstandig rechtspersoon onder gelijktijdige intrekking van de verordening m.b.t. de Bestuurscommissie.

Er zal een traject worden gestart, waarin – ter voorbereiding van de definitieve besluitvorming – noodzakelijke voorstellen inzake de bestuursoverdracht en de regeling van de gevolgen daarvan worden uitgewerkt. Bij deze gezamenlijke voorbereiding nemen partijen de onderstaande uitgangspunten en randvoorwaarden in acht:

- Partijen werken met elkaar samen op basis van gelijkwaardigheid.
- Het wettelijk kader wordt gevormd door hetgeen vermeld staat in de Wet op het Primair onderwijs.
- Indachtig de grondwettelijke zorgplicht van de gemeente voor het openbaar onderwijs richt de gemeente zich erop het bevoegd gezag zodanig over te dragen dat de nieuwe rechtspersoon aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, binnen de uitgangspunten van de wet.
- Het gemeentebestuur en de Bestuurscommissie machtigt de stuurgroep het voorbereidingstraject te coördineren en de communicatie met het veld te verzorgen, inclusief de instemmingsaanvraag op dit intentiebesluit aan de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Het College informeert de Gemeenteraad en de Ondernemingsraad. De Bestuurscommissie informeert de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad en legt het uiteindelijke besluit aan hen voor.

- De stuurgroep verplicht zich tot het regelmatig verstrekken van informatie over de voortgang aan alle betrokkenen.
- De Bestuurscommissie verplicht zich tot het regelmatig verstrekken van informatie omtrent de voortgang aan alle betrokkenen.
- De nadere invulling van het voorbereidingstraject en de projectorganisatie leggen partijen – rekeninghoudend met het gestelde in dit intentiebesluit – vast in een plan van aanpak.
- Partijen richten zich bij de voorbereiding en implementatie van de bestuurlijke overdracht in beginsel op het tijdschema zoals aangegeven in het plan van aanpak.
- Partijen laten zich gedurende het voorbereidingsproces ondersteunen door een externe organisatie.
- Partijen vermijden handelingen en besluiten, welke een mogelijke totstandkoming van de beoogde verzelfstandiging kunnen belemmeren.

Aldus besloten op 2007

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haarlem,

.....

Voor akkoord namens de Bestuurscommissie openbaar basisonderwijs Haarlem,

.....

4.1. Onderzoeksagenda

Bestuur, management en ondersteuning

1. Gewenste bestuursvorm, concept-statuten;
2. Regeling gemeentelijk toezicht;
3. Bestuursfilosofie, profiel bestuursleden, regeling werving en selectie;
4. Regeling mandaat en managementstatuut;
5. Managementstructuur;
6. Regeling ondersteuning;
7. Bekostiging bovenschoolse organisatie;
8. Regeling medezeggenschap.

Ad 1 Gewenste bestuursvorm

Kies de gewenste rechtspersoon en stel concept-statuten op waarin de uitkomst van punt 2 en 3 wordt verwerkt.

Ad 2 Regeling gemeentelijk toezicht

Formuleer een voorstel waarin beschreven wordt welke toezichthoudende taken belegd blijven bij het gemeentebestuur.

Ad 3 Bestuursfilosofie

Herijk de huidige filosofie en werkwijze, formuleer zonodig wijzigingsvoorstellen.

Ad 4 Managementstatuut

Inventariseer in hoeverre verzelfstandiging wijziging hierin noodzakelijk maakt.

Ad 5 Regeling managementstructuur

- Formuleer een advies ten aanzien van de inrichting van het management van de nieuwe organisatie (handhaven huidige structuur dan wel anders, hierbij worden de uitkomsten van de onlangs gehouden evaluatie betrokken).

Ad 6 Regeling ondersteuning

De omvang en inrichting van de bestuurs- en managementondersteuning is mede afhankelijk van de bestuursfilosofie en inrichting van het management. Op dit moment vindt een reorganisatie plaats van het huidige ondersteuningskantoor Onderwijs Servicekantoor Kennemerland.

- Formuleer een advies op hoofdlijnen met betrekking tot de wijze waarop de ondersteuning vorm wordt gegeven in een nieuwe situatie
- Breng de huidige situatie in beeld (wie doet wat, fte's, bekostiging).
- Formuleer adviezen omtrent eventuele knelpunten en oplossingsrichting.

Ad 7 Bekostiging bovenschoolse organisatie

Wanneer gewenste aard en omvang bepaald is dient op basis van een 5jarige begroting in beeld te worden gebracht wat de verwachte kosten en baten zijn.

- Stel een 5 jarenbegroting op, rekening houdend met incidentele en structurele kosten,
- Doe een voorstel voor een overgangssituatie, binnen de wettelijke mogelijkheden.
- Breng de afbouw hiervan in beeld.

Ad 8 Inventariseer in hoeverre verzelfstandiging wijzigingen in de huidige regelingen en werkwijze noodzakelijk maakt.

Personele zaken

1. Ontslag/werkgelegenheidsbeleid;
2. Rechtspositie onderwijspersoneel en ondersteuning

3. Regeling tertiaire arbeidsvoorwaarden.
4. Personeelsbeleid

Onderwijsgerelateerde thema's

1. Onderwijskundige samenwerking, zoals WSNS, SO, e.d.;
2. Lokaal onderwijsbeleid, zoals convenant OAB, VVE, beleid Brede scholen, e.d.

Ad 1 Onderwijskundige samenwerking

- Inventariseer in hoeverre scholen hetzij informeel, hetzij formeel participeren in (onderwijskundige) verbanden, projecten etc. Betrek hier in ieder geval het convenant Lokaal Onderwijs bij.
- Geef aan in hoeverre een bestuursoverdracht het wenselijk/noodzakelijk maakt hierin wijzigingen aan te brengen en zo ja
- Formuleer een voorstel wat die wijzigingen inhouden.

Ad 2 Onderwijskundige voorzieningen

Scholen kunnen gebruik maken van bepaalde (onderwijskundige) voorzieningen, zoals schoolzwemmen, vakonderwijs, culturele vorming, paramedici, etc.

- Inventariseer in hoofdlijnen van welke voorzieningen scholen gebruik maken.
- Ten aanzien van welke voorzieningen is het wenselijk/noodzakelijk nadere afspraken te maken?
- Formuleer zonodig voorstellen daartoe.

Financieel en huisvestingsbeleid

1. Exploitatieoverzicht van de scholen, incl. energie en (tuin-)onderhoud;
2. Weerstandsvermogen/voorziening personeel;
3. Overzicht investeringsplannen meubilair, onderwijsleerpakketten, ICT;
4. Technische staat van schoolgebouwen;
5. Overzicht voorzieningen ten behoeve van onderhoud schoolgebouwen;
6. Contracten in facilitaire sfeer.

Ad 1 Exploitatieoverzicht van de scholen

- Schets – rekeninghoudend met beschikbare leerlingenprognose – het exploitatiebeeld, inclusief energie en (tuin-)onderhoud, voor de middenlange termijn.
- Geef een oordeel-op-hoofdlijnen over het geheel, in hoeverre is er sprake van onder-/overschrijding.
- Formuleer voorstellen m.b.t. te regelen onderdelen.

Ad 2 Weerstandsvermogen/voorziening personeel:

- Geef een oordeel in termen van toereikend/ontoereikend op basis van de risicoanalyse

Ad 3 Overzicht investeringsplannen vervanging meubilair, onderwijsleerpakketten, ICT.

- In de OCenW-regelgeving in deze adequaat toegepast?
- Zijn de investeringsplannen verwerkt in de meerjarenbegroting?

Ad 4 Technische staat van schoolgebouwen

- Stel een korte omschrijving per schoolgebouw op (inclusief kadastrale gegevens), op basis van de uitkomsten van de meerjarenonderhoudsplanning.
- Geef expliciet aan waar sprake is van achterstallig onderhoud,
- Inventariseer bijzonderheden als nieuwbouw of renovatie, medegebruik, schoolpleinen, etc.
- Formuleer oplossingsvoorstellen voor gebleken knelpunten.

Ad 5 Overzicht voorzieningen ten behoeve van onderhoud schoolgebouwen

- Welk beleid wordt gevoerd m.b.t. het opbouwen van voorzieningen ten behoeve van het onderhoud van scholen?

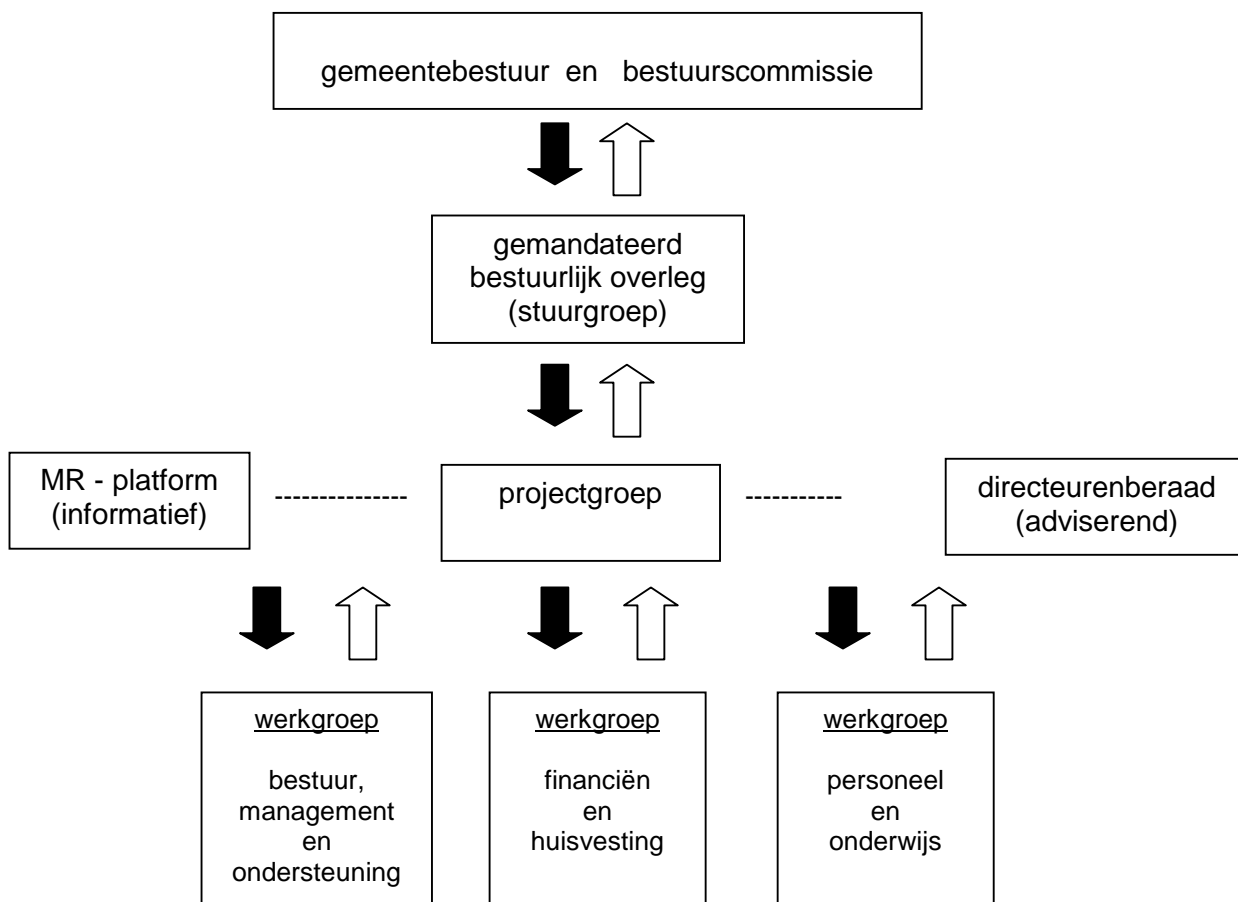
-
- Geef een oordeel over de voorzieningen per school in termen van toereikend/ ontoereikend.
  - Formuleer per school een voorstel m.b.t. het al dan niet overdragen van het gebouw.

Ad 6 Contracten in facilitaire sfeer

Inventariseer bestaande contracten met derden ten behoeve van de scholen in de facilitaire sfeer (schoonmaken, onderhoud, verzekeringen, administratie etc.)

Formuleer zonodig een voorstel tot aanpassing c.q. bundeling van contracten.

5.2. Voorstel projectstructuur onderzoeksfase

De stuurgroep zal bestaan uit de Wethouder, de voorzitter van de Bestuurscommissie en een lid van de Bestuurscommissie, zij zijn opdrachtgever en bewaker van het onderzoekstraject. De projectleider is adviseur van de stuurgroep.

De projectgroep zal worden samengesteld uit sleutelfiguren uit de gemeentelijke organisatie en vanuit de (bovenschoolse) directie en staf van OPOH. De GMR wordt uitgenodigd deel te nemen aan de besprekingen van de projectgroep, met name vanwege de gewenste transparantie in het proces. Het verdient de voorkeur uit de projectgroepleden de voorzitters van de tijdelijke werkgroepen te werven. Met hun werkgroepleden onderzoeken zij een deelaspect, brengen knelpunten in beeld en doen voorstellen voor het oplossen hiervan.

De projectgroep zorgt voor de verbinding hiertussen, toetst de aangeleverde deelrapportages en brengt dit samen tot het integrale eindrapport. De projectgroep wordt aangestuurd door de extern projectleider. Op onderdelen kan het nodig zijn andere experts in te schakelen.

Ook zorgt de projectgroep voor het voortdurend informeren van alle betrokken geledingen omtrent de voortgang van het onderzoek.

5.3. Voorstel planningvoorbereiding verzelfstandiging OPO Haarlem

wat	wanneer
<u>Intentiefase:</u> Voorbereiden intentiebesluit, Intentiebesluit in College van B en W, Intentiebesluit in bestuurscommissie, Bestuurscommissie vraagt GMR om advies, Raad en OR worden geïnformeerd.	september 2007
<u>Onderzoeksfase:</u> Stuurgroep-projectgroep-3 werkgroepen, MRplatform als klankbordgroep, Nader onderzoek op deelgebieden, formuleren voorstellen, Opstellen eindrapport als overdrachtsdocument.	oktober tm januari
Accorderen overdrachtsdocument door Bestuurscommissie en College, Informeren alle geledingen omtrent inhoud eindrapport.	februari 2008
<u>Besluitvormingsfase</u> Voorgenomen besluit in College van B en W, Verzoek om instemming GMR en OR; Besluit in Raadscommissie; Definitief besluit in raad.	maart, april
Daadwerkelijke overdracht	1-8-08

Deze planning is optimistisch en gebaseerd op een zeer voorspoedig verloop van onderzoek en besluitvorming. Zonder de zorgvuldigheid uit het oog te verliezen is voortvarendheid in deze wel geboden, aangezien de uiterlijke datum van overdracht op 1 januari 2009 ligt. Dit in verband met het dan aflopen van de mogelijkheid gebruik te maken van de bruidsschatregeling.